Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Bijlage 33 Bergen op Zoom 150 kV

1. In deze bijlage licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvraag ten aanzien van Bergen op Zoom 150 kV beoordeelt. Ten eerste beoordeelt de ACM of de aanvraag tot ontheffing voldoet aan de eisen van artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (hierna: het Besluit).. Wanneer aan deze eisen is voldaan beoordeelt de ACM of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit en of een ontheffing noodzakelijk is.

1 Eisen aan de aanvraag

2. De ACM beoordeelt eerst of deze aanvraag voldoet aan de eisen die in artikel 4b.1, eerste lid, van het Besluit aan de aanvraag worden gesteld.

a. Een aanduiding van het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;

TenneT doet een aanvraag om ontheffing voor het netonderdeel 150 kV-railsysteem in het 150 kV-station Bergen op Zoom. TenneT vraagt om ontheffing omdat het netonderdeel niet voldoet aan de vrijstelling in artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit (railcriterium 500MW/1uur).

b. De redenen voor afwijking van de norm in artikel 16, vierde lid, aanhef, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) of, indien van toepassing, vrijstelling in paragraaf 4a van het Besluit;

TenneT licht toe dat de reden is dat er geen railbeveiliging aanwezig is op het station waardoor het hele station afvalt bij een enkele railstoring.

c. De maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het netonderdeel waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;

De voorgestelde maximale omvang van uitval van het transport van elektriciteit heeft TenneT gesteld op 179 MW. Voor de ontheffing van het railcriterium 500MW/1uur wordt een ontheffing gevraagd tussen de 4 en 8 uur, namelijk de teruggave tijd van het gehele 150 kV-station bij een uitval tijdens normaal bedrijf.

d. Een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;

De kans op een onderbreking is eens in de 282 jaar voor wat betreft de ontheffing van het railcriterium 500MW/1uur.

e. Een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220) (hierna: SO Verordening);

TenneT heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.

f. Een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;

De ontheffing van het railcriterium wordt gevraagd tot en met 31 december 2026.[1] De ontheffingen met de nummers 20 tot en met 29, 33, 34 en 36 hebben volgens TenneT betrekking op het realiseren van railbeveiliging op de desbetreffende stations. Dit zijn geen afzonderlijke projecten met een eigen planning. Deze werkzaamheden worden meegenomen als er om een andere reden werkzaamheden op de desbetreffende stations moeten plaatsvinden. De gevallen die vanaf 2025 worden aangepakt, zijn nog niet aan andere concrete projecten gekoppeld en hebben dus nog geen specifieke datum van ingebruikname. TenneT vraagt daarom voor al deze netonderdelen ontheffing tot 1 januari 2026. Daarna zal TenneT verlenging aanvragen voor de projecten die dan nog niet zijn afgerond. In deze tijd wordt een railbeveiliging gerealiseerd.

g. Een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

TenneT noemt als belangrijkste risico's voor het tijdig afronden van de investeringen de beschikbaarheid van uitvoerend personeel en het verkrijgen VNB.[2]

TenneT neemt maatregelen om de risico's te beperken, zodat na afloop van de ontheffing wordt voldaan aan de norm in de wet. Zo spant TenneT zich in door integrale planning toe te passen. Daarbij moeten alle processen vanaf initiatief tot en met ingebruikname inzichtelijk en gerelateerd zijn aangegeven.

De maatregelen voor het verkrijgen of behouden van VNB zijn divers. Zo geeft TenneT aan dat het gaat om: het logisch combineren van activiteiten op vrijgeschakelde netdelen, het plannen van werkzaamheden op belastingsluwe momenten en het actief benaderen van aangeslotenen om gebruik te maken van gecombineerde stop- en vrijschakelmomenten. Daarnaast zoekt TenneT mede als onderdeel van veldvervangingsprogramma naar manieren om meer spanningsvrij te kunnen werken.

Een ander risico betreft de beschikbaarheid van personeel. Voor de realisatie van de projecten van TenneT zijn verschillende soorten resources benodigd. Naast de daadwerkelijke uitvoerenden (monteurs, lijnwerkers, etc.) zijn de projecten met name afhankelijk van de beschikbaarheid van personeel met een zogenaamde aanwijzing en met specifieke technische knowhow (bijvoorbeeld engineers en deskundigen inzake secundaire installaties, testcoördinatoren, etc.). TenneT heeft daarom momenteel veel lopende initiatieven om dit risico zoveel mogelijk te beperken. Daarbij valt te denken aan het actief werven en meerjarig opleiden van nieuw personeel, acquisitie van relevante opdrachtnemers die voldoende capaciteit kunnen leveren, het in hoge mate standaardiseren van repeterende activiteiten en het verlagen van de beheerslat door het onderhoudswerk waar mogelijk te automatiseren.

TenneT geeft aan zich als netbeheerder voldoende in te spannen om de noodzakelijke investeringen binnen de ontheffingsperiode af te ronden.

3. De ACM stelt op grond hiervan vast dat de aanvraag voldoet aan de eisen van artikel 4b.1 van het Besluit omdat is overgelegd wat is vereist.

[1] Aangepast in de brief van TenneT van 23 november 2021, kenmerk REG-N 21-069, ACM/IN/660779, p. 3. Toelichting gegeven bij brief van 15 maart 2022, REG 22-014, ACM/IN/682728, p. 1.
[2] VNB staat voor voorziene niet beschikbaarheid en houdt in dat voorafgaand aan het verrichten van de werkzaamheden aan netonderdelen een deel van het net spanningsloos moet worden gemaakt. Dit is een planmatige activiteit en daarom is hier sprake van voorziene niet beschikbaarheid.

2 Beoordeling

4. De volgende stap is om na te gaan of de aanvraag voldoet aan de vereisten in artikel 4b.4 van het Besluit. Het betreft de onderstaande drie vereisten:

a. Conformiteit met de SO Verordening

5. TenneT heeft aangegeven dat de bij ontheffing toegestane uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening.

6. De ACM constateert dat TenneT beoordeeld heeft of de mogelijke uitvalsituatie niet leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens de SO Verordening. Uitkomst van deze beoordeling van TenneT is dat het niet het geval is. De ACM vertrouwt erop dat TenneT deze beoordeling op de correcte manier heeft uitgevoerd.

b. Maximale duur van de ontheffing

7. De ontheffing mag worden verleend voor ten hoogste de duur van vijf jaar omdat het een netonderdeel in een net met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft. De ontheffing wordt gevraagd tot 31 december 2026 en daarmee is de looptijd minder dan vijf jaar.

c. Noodzaak van de ontheffing

8. De ACM constateert dat na gereedkomen van de railbeveiliging dit knelpunt wordt opgelost. De ACM begrijpt dat deze niet allemaal tegelijk kunnen worden vervangen. De ingebruikname van de eerste railbeveiligingen is voorzien in 2026. Gezien deze argumentatie ziet de ACM de noodzaak van de ontheffing.

3 Conclusie

9. De ACM verleent ontheffing als bedoeld in artikel 16, vierde lid, onderdeel b, van de E-wet voor het netonderdeel 150 kV-railsysteem van het 150 kV-station Bergen op Zoom tot 31 december 2026 voor een uitvalsituatie van maximaal 179 MW gedurende de duur van tussen de 4 en 8 uur. Hierna dient het netonderdeel te voldoen aan artikel 4a.3, onder c1, van het Besluit.